

PRAVILNIK

O LIČNOJ ZAŠTITNOJ OPREMI

("Sl. glasnik RS", br. 100/2011)

I UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se: bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost, kao i drugi zahtevi i uslovi koje mora da ispuni lična zaštitna oprema pre njenog stavljanja na tržište i/ili upotrebu, radi zaštite zdravlja i bezbednosti korisnika te opreme; kategorije i vrste lične zaštitne opreme; postupci ocenjivanja usaglašenosti; pretpostavka usaglašenosti; sadržina tehničke dokumentacije; sadržina Deklaracije o usaglašenosti; znak usaglašenosti i označavanje usaglašenosti; zaštitna klauzula i zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti.

Značenje pojedinih izraza

Član 2

Pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

1) *lična zaštitna oprema* (u daljem tekstu: LZO) jeste svaka oprema (sredstvo, uređaj, pribor, pomoćno sredstvo i sl.) koju nosi ili drži korisnik radi sopstvene zaštite od jedne ili više opasnosti po njegovo zdravlje i bezbednost, kao i:

(1) oprema koja se sastoji od više uređaja, pribora, sredstava ili drugih komponenti koje je proizvođač sastavio prilikom izrade, odnosno povezao u jednu funkcionalnu celinu radi zaštite korisnika te opreme od jednog ili više potencijalno istovremenih rizika;

(2) zaštitno sredstvo, pribor ili uređaj koji je fiksno ili odvojivo spojen, odnosno povezan sa nekom drugom ličnom opremom, koja nije oprema za zaštitu, a koju korisnik nosi ili drži tokom obavljanja određenih aktivnosti pri radu;

(3) zamenljive komponente LZO koje su od bitnog značaja za njeno ispravno i pravilno funkcionisanje i koje se koriste isključivo za takvu opremu.

Svaki uređaj, pribor ili sredstvo, odnosno sistem koji se stavlja na tržište zajedno sa LZO, sa ciljem da se poveže sa drugim spoljnim dodatnim uređajem, smatra se sastavnim delom te LZO, čak i ako taj sistem nije namenjen da ga korisnik nosi ili trajno drži tokom celog perioda izloženosti riziku.

2) *stavljanje na tržište* jeste prvo činjenje dostupnom LZO na tržištu Republike Srbije radi distribucije ili upotrebe, sa ili bez naknade;

3) *proizvođač* jeste pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje izrađuje LZO radi njenog stavljanja na tržište pod svojim poslovnim imenom ili nazivom, žigom, trgovačkim znakom, robnom markom ili nekom drugom prepoznatljivom oznakom, ili za sopstvenu upotrebu, ili lice koje se predstavlja kao proizvođač LZO stavljanjem na proizvod svog poslovnog imena, imena ili naziva, žiga, neke druge prepoznatljive oznake ili na drugi način. Ako proizvođač nije poznat, proizvođačem će se smatrati svako pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje LZO stavlja na tržište i/ili upotrebu;

4) *imenovano telo za ocenjivanje usaglašenosti LZO* jeste telo koje je imenovano za obavljanje poslove ocenjivanja usaglašenosti iz ovog pravilnika;

5) *zastupnik* jeste svako pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji ili fizičko lice koje ima prebivalište u Republici Srbiji i koje je proizvođač pismeno ovlastio da u njegovo ime izvršava sve ili deo obaveza propisanih ovim pravilnikom;

6) *stavljanje u upotrebu* jeste prvo korišćenje LZO za njenu predviđenu namenu u Republici Srbiji;

7) *harmonizovani standard* jeste standard donet od strane evropskih organizacija za standardizaciju i to: Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN), Evropskog komiteta za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) ili Evropskog instituta za standarde u oblasti telekomunikacija (ETSI) na osnovu naloga Evropske komisije i koji je objavljen u Službenom listu Evropske zajednice.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonima kojima se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, opšta bezbednost proizvoda i standardizacija.

Primena

Član 3

Ovaj pravilnik se primenjuje na svu LZO iz člana 2. stav 1. tačka 1) ovog pravilnika.

Ovaj pravilnik se ne primenjuje na:

1) LZO koja je projektovana i izrađena specijalno za oružane snage ili za održavanje javnog reda i mira, kao što su šlemovi, štitovi i sl.;

2) LZO za samoodbranu (raspršivači sa aerosolima, lično oružje za zastrašivanje i sl.);

3) LZO projektovanu i izrađenu za privatnu upotrebu koja se koristi za zaštitu od:

(1) nepovoljnih atmosferskih uticaja (kape, sezonska odeća, obuća i sl.);

(2) vlage i vode (rukavice za pranje posuđa i sl.);

(3) toplote (rukavice i sl.).

4) LZO namenjenu za zaštitu ili spasavanje na plovilima ili vazduhoplovima, koja se ne nosi trajno, već se upotrebljava po potrebi;

5) kacige i vizire koji su namenjeni korisnicima motornih vozila sa dva ili tri točka.

Ako su rizici koji se odnose na upotrebu, odnosno svojstva LZO na koju se primenjuje ovaj pravilnik potpuno ili delimično utvrđeni posebnim propisima, na takve rizike se primenjuju ti posebni propisi.

II STAVLJANJE NA TRŽIŠTE I/ILI UPOTREBU

Bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost

Član 4

LZO na koju se primenjuje ovaj pravilnik stavlja se na tržište i/ili upotrebu samo ako, uz pravilno održavanje i upotrebu za predviđenu namenu, ispunjava bitne zahteve za zaštitu zdravlja i bezbednosti iz Priloga 1 Bitni zahtevi za zdravlje i bezbednost LZO, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, ako ne ugrožava zdravlje ili bezbednost drugih lica, domaćih životinja ili imovine i ako ispunjava druge zahteve iz ovog pravilnika.

Slobodan promet

Član 5

LZO i zamenjive komponente LZO iz člana 2. stav 1. tačka 1) podtačka (3) ovog pravilnika koje ispunjavaju sve zahteve i uslove iz ovog pravilnika i koje su pravilno označene znakom usaglašenosti u skladu sa ovim pravilnikom, stavlja se na tržište i/ili upotrebu slobodno, bez ikakvih ograničenja.

Izuzetno, LZO koja ne ispunjava zahteve i uslove iz ovog pravilnika može se javno izlagati i pokazivati na sajmovima, izložbama, prezentacijama i drugim sličnim manifestacijama, pod uslovom da je na vidnom mestu označena upozorenjem da ta LZO nije usaglašena sa zahtevima iz ovog pravilnika i o zabrani njene kupovine i upotrebe u bilo koje svrhe, sve dok je proizvođač ili njegov zastupnik ne usaglaši sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Izuzetno, komponente LZO koje su namenjene za ugradnju u LZO, a koje nisu označene znakom usaglašenosti, mogu se staviti na tržište bez ikakvih ograničenja, pod uslovom da te komponente nisu od bitnog značaja za ispravno funkcionisanje LZO u koju se ugrađuju.

III KATEGORIJE I VRSTE LZO

Kategorije LZO

Član 6

LZO se razvrstava u tri kategorije, i to:

- 1) kategoriju I (jednostavna);
- 2) kategoriju II (obična);
- 3) kategoriju III (zahtevna).

Kategorija I iz stava 1. tačka 1) ovog člana obuhvata LZO za koju proizvođač ili njegov zastupnik predviđa da korisnik te opreme može sam da proceni stepen zaštite od minimalnih

rizika i ako dejstva tih rizika, pod uslovom da ona nastupaju postepeno, korisnik može bezbedno i pravovremeno da utvrdi i koja je namenjena za zaštitu korisnika od:

- (1) površinskog mehaničkog delovanja (baštenske rukavice, okov, i sl.);
- (2) blažih sredstava za čišćenje (rukavice koje štite od razblaženih rastvora deterdženata i sl.);
- (3) rizika od rukovanja vrelim predmetima ili delovima predmeta koji ne izlažu korisnika temperaturi višoj od +50 °C ili opasnim uticajima (rukavice, kecelje za profesionalnu upotrebu i sl.);
- (4) atmosferskih uticaja koji nisu izuzetne ni ekstremne prirode (kape, sezonska odeća, obuća i sl.);
- (5) slabijih mehaničkih udara i vibracija koji ne utiču na vitalne delove tela i čija dejstva ne mogu da prouzrokuju trajna oštećenja (lake kacige, rukavice, laka obuća i sl.);
- (6) sunčeve svetlosti (naočare za sunce).

Kategorija II iz stava 1. tačka 2) ovog člana obuhvata LZO koja nije LZO kategorije I ili LZO kategorije III.

Kategorija III iz stava 1. tačka 3) ovog člana obuhvata LZO koja je namenjena zaštiti od smrtnih opasnosti, kao i opasnosti koje mogu ozbiljno i trajno da oštete zdravlje i čija trenutna dejstva koja predviđa proizvođač ili njegov zastupnik, korisnik te opreme ne može pravovremeno da utvrdi i koja obuhvata isključivo sledeću LZO:

- (1) filtrirajuće aparate za zaštitu organa za disanje od čvrstih i tečnih aerosola ili nadražujućih, opasnih, otrovnih ili radiotoksičnih gasova;
- (2) izolacione aparate za zaštitu organa za disanje od spoljne atmosfere uključujući i aparate za ronjenje;
- (3) opremu koja obezbeđuje delimičnu zaštitu od hemijskih napada ili od jonizujućeg zračenja;
- (4) opremu za hitne intervencije koja se koristi u sredini sa visokom temperaturom čiji se efekat može uporediti sa efektom temperature vazduha od +100 °C ili višom i gde je moguće prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili prskanje velike količine rastopljenog materijala;
- (5) opremu za hitne intervencije za korišćenje u sredini sa niskom temperaturom čiji se efekti mogu uporediti sa efektom temperature vazduha od -50 °C ili manjom;
- (6) opremu za zaštitu od pada sa visine;
- (7) opremu za zaštitu od rizika prouzrokovanih električnom strujom i opasnih napona ili koja se koristi kao izolacija u radu sa visokim naponom.

Razvrstavanje LZO u kategorije

Član 7

Razvrstavanje LZO u kategorije iz člana 6. ovog pravilnika, sa oznakom kategorije kojoj pojedine vrste LZO pripadaju, utvrđeno je u Prilogu 5 Kategorije i vrste LZO, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Stavljanje na tržište i/ili upotrebu različitih kategorija LZO

Član 8

LZO može da se stavi na tržište ili u upotrebu u Republici Srbiji samo ako, u zavisnosti od kategorije, ispunjava sledeće zahteve:

1) Za LZO kategorije I:

- (1) da je LZO usklađena sa odgovarajućim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz Priloga 1;
- (2) da je obezbeđena dostupnost tehničke dokumentacije za LZO u skladu sa Prilogom 2 Tehnička dokumentacija za LZO, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;
- (3) da je sačinjena i izdata Deklaracija o usaglašenosti LZO u skladu sa Prilogom 3 Deklaracija o usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo;
- (4) da je svaka LZO označena znakom usaglašenosti u skladu sa Prilogom 4 Znak usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

2) Za LZO kategorije II:

- (1) da je LZO usklađena sa odgovarajućim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz Priloga 1;
- (2) da je obezbeđena dostupnost tehničke dokumentacije za LZO u skladu sa Prilogom 2;
- (3) da je imenovanom telu za ocenjivanje usaglašenosti dostavljen uzorak LZO na pregled tipa i sproveden postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 11. ovog pravilnika;
- (4) da je sačinjena i izdata Deklaracija o usaglašenosti u skladu sa Prilogom 3;
- (5) da je svaka LZO označena znakom usaglašenosti u skladu Prilogom 4.

3) Za LZO kategorije III:

- (1) da je LZO usklađena sa odgovarajućim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz Priloga 1;
- (2) da je obezbeđena dostupnost tehničke dokumentacije za LZO u skladu sa Prilogom 2;

(3) da je imenovanom telu za ocenjivanje usaglašenosti dostavljen uzorak LZO na pregled tipa i sproveden postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 11. ovog pravilnika;

(4) da je sproveden postupak ocenjivanja usaglašenosti LZO iz člana 12. ovog pravilnika ili postupak ocenjivanja usaglašenosti LZO iz člana 13. ovog pravilnika;

(5) da je sačinjena i izdata Deklaracija o usaglašenosti u skladu sa Prilogom 3;

(6) da je svaka LZO označena znakom usaglašenosti u skladu sa Prilogom 4 i stavljen jedinstven broj imenovanog tela koje je sprovedo postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 12. ili člana 13. ovog pravilnika.

Zahtevi iz stava 1. ovog člana se ne odnose na komponente LZO koje se ugrađuju u LZO, pod uslovom da te komponente nisu od bitnog značaja za ispravno funkcionisanje LZO u koju se ugrađuju.

Ispunjenje zahteva iz stava 1. ovog člana je obaveza proizvođača, odnosno njegovog zastupnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Izuzetno, za LZO koja se uvozi u Republiku Srbiju, stavljanje znaka usaglašenosti i dostavljanje uzorka na pregled tipa iz člana 11. ovog pravilnika, može obavljati i uvoznik te LZO, u skladu sa propisima kojima se uređuje sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti i način stavljanja i upotreba znakova usaglašenosti.

IV POSTUPCI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

Sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti od strane imenovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti

Član 9

Telo za ocenjivanje usaglašenosti sprovodi, odnosno učestvuje u jednom od postupaka ocenjivanja usaglašenosti LZO iz čl. 10. do 13. ovog pravilnika, ako ispunjava zahteve za ocenjivanje usaglašenosti iz Priloga 6 Zahtevi koje mora da ispuni telo za ocenjivanje usaglašenosti da bi bilo imenovano za ocenjivanje usaglašenosti, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, i ako je imenovano u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i propisom donetim na osnovu tog zakona (u daljem tekstu: Imenovano telo).

Postupci ocenjivanja usaglašenosti za različite kategorije LZO

Član 10

Pre započinjanja serijske proizvodnje LZO kategorije II i LZO kategorije III, proizvođač ili njegov zastupnik odnosno uvoznik, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i propisima donetim na osnovu tog zakona, dostavlja uzorak odgovarajuće LZO Imenovanom telu koje sprovodi postupak ocenjivanja usaglašenosti Pregled tipa iz člana 11. ovog pravilnika.

Postupak ocenjivanja usaglašenosti iz stava 1. ovog člana nije potrebno sprovesti u slučaju LZO kategorije I.

U slučaju proizvodnje LZO kategorije III, po izboru proizvođača, obavezno se sprovodi postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 12. ili postupak ocenjivanja usaglašenosti iz člana 13. ovog pravilnika.

Pregled tipa

Član 11

Pregled tipa je postupak ocenjivanja usaglašenosti kojim Imenovano telo utvrđuje i potvrđuje da uzorak LZO ispunjava zahteve iz ovog pravilnika.

Zahtev za pregled tipa podnosi se samo jednom od Imenovanih tela po izboru podnosioca zahteva, u zavisnosti od uzorka LZO koji se ispituje.

Zahtev za pregled tipa koji se podnosi u skladu sa zakonom sadrži:

1) poslovno ime, odnosno naziv i adresu proizvođača ili njegovog zastupnika, odnosno uvoznika, kao i naziv i adresu proizvodnog pogona, odnosno odgovarajućeg organizacionog dela ili jedinice u kojoj se izrađuje konkretna LZO;

2) tehničku dokumentaciju koju je sačinio proizvođač, u skladu sa Prilogom 2.

Uz zahtev za pregled tipa, Imenovanom telu se dostavlja i odgovarajući broj uzoraka.

Imenovano telo sprovodi pregled tipa u skladu sa sledećim postupcima:

1) pregledom tehničke dokumentacije proizvođača;

2) pregledom uzorka tipa.

Tehnička dokumentacija iz stava 5. tačka 1) ovog člana se pregleda, odnosno proverava, radi utvrđivanja da li je usaglašena sa primenjenim srpskim standardima sa Spiska standarda iz oblasti LZO.

Ako proizvođač nije primenio, ili je samo delimično primenio srpske standarde iz stava 6. ovog člana, ili ako takvih standarda nema, Imenovano telo proverava da li su tehničke specifikacije koje je primenio proizvođač usaglašene sa bitnim zahtevima iz Priloga 1.

Pregledom uzorka tipa, Imenovano telo utvrđuje da li je uzorak tipa izrađen u skladu sa tehničkom dokumentacijom proizvođača i da li može da se upotrebljava potpuno bezbedno za predviđenu namenu.

Imenovano telo obavlja potrebne preglede i ispitivanja radi utvrđivanja usaglašenosti tipa sa srpskim standardima sa Spiska standarda iz oblasti LZO.

Ako proizvođač nije primenio ili je samo delimično primenio srpske standarde iz stava 9. ovog člana ili ako ne postoje takvi standardi, Imenovano telo sprovodi potrebne preglede i ispitivanja, radi utvrđivanja usaglašenosti uzorka tipa sa tehničkim specifikacijama koje je koristio proizvođač, te radi utvrđivanja da li su te specifikacije usaglašene sa bitnim zahtevima iz Priloga 1.

Ako uzorak tipa ispunjava bitne zahteve iz ovog pravilnika, Imenovano telo sačinjava Sertifikat o pregledu tipa i o tome obaveštava podnosioca zahteva.

Sertifikat o pregledu tipa sadrži obavezno pozivanje na izveštaj o ispitivanju.

Druga Imenovana tela, kao i nadležni inspektor, mogu da dobiju kopiju Sertifikata o pregledu tipa i, na obrazloženi zahtev, kopiju tehničke dokumentacije proizvođača i izveštaje o ispitivanju.

Tehnička dokumentacija mora biti dostupna nadležnim inspektorima najmanje deset godina posle datuma proizvodnje LZO ili deset godina posle datuma poslednjeg proizvedenog primerka u slučaju serijske proizvodnje LZO.

Svako Imenovano telo koje odbije da izda Sertifikat o pregledu tipa, o tome obaveštava druga Imenovana tela.

Ako Imenovano telo povuče, odnosno privremeno ili trajno oduzme ili ograniči važenje Sertifikata o pregledu tipa, o tome obaveštava nadležnog inspektora i druge organe u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje i nadgledanog ispitivanja proizvoda u nasumičnim intervalima

Član 12

Neophodno je preduzeti sve potrebne mere kako bi proizvodni proces, uključujući i završnu kontrolu LZO i ispitivanja LZO, obezbedili usaglašenost izrađene, odnosno proizvedene LZO sa odobrenim tipom opisanim u Sertifikatu o pregledu tipa i sa odgovarajućim bitnim zahtevima iz ovog pravilnika.

Imenovano telo, na zahtev i po izboru proizvođača, sprovodi neophodne provere. Te provere se vrše nasumično, obično u intervalima od najmanje godinu dana od dana dobijanja Sertifikata o pregledu tipa, kako bi se verifikovao kvalitet internih pregleda proizvoda od strane proizvođača.

Radi provere usaglašenosti proizvedene LZO sa odobrenim tipom, Imenovano telo uzima odgovarajući uzorak finalno proizvedene LZO i obavlja ispitivanja u skladu sa odgovarajućim srpskim standardom sa Spiska standarda iz oblasti LZO ili obavlja druga ispitivanja potrebna da se dokaže usaglašenost sa bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika.

Kad Imenovano telo koje vrši provere u nasumičnim intervalima nije ono telo koje je izdalo odgovarajući Sertifikat o pregledu tipa, to telo će, u slučaju problema u vezi sa ocenjivanjem usaglašenosti ispitivanog uzorka, o tome obavestiti Imenovano telo koje je izdalo Sertifikat o pregledu tipa.

Imenovano telo koje je izvršilo ispitivanje uzorka, obezbeđuje proizvođaču izveštaj o ispitivanju uzorka. Ako se u izveštaju konstatuje da proizvodni proces nije usaglašen sa tipom opisanim u Sertifikatu o pregledu tipa ili da ispitani uzorak LZO ne odgovara tipu opisanom u Sertifikatu o pregledu tipa ili odgovarajućim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika, Imenovano telo preuzima odgovarajuće mere i o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Na zahtev nadležnog inspektora, mora se obezbediti dostupnost izveštaja koji je izdalo Imenovano telo koje je vršilo ispitivanje uzorka LZO, u skladu sa zakonom.

Usaglašenost sa tipom na osnovu garancije kvaliteta procesa proizvodnje - obezbeđenje kvaliteta proizvodnje

Član 13

Usaglašenost sa tipom na osnovu garancije kvaliteta procesa proizvodnje obuhvata sistem kvaliteta i proveru usaglašenosti odobrenog sistema kvaliteta od strane Imenovanog tela.

Sistem kvaliteta iz stava 1. ovog člana mora da obezbedi usaglašenost LZO sa tipom koji je opisan u Sertifikatu o pregledu tipa i sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Sistem kvaliteta obuhvata sledeće aktivnosti:

1) proizvođač LZO podnosi zahtev za odobrenje svog sistema kvaliteta Imenovanom telu, po sopstvenom izboru, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Zahtev iz stava 1. ove tačke, mora da sadrži:

- (1) poslovno ime, odnosno naziv i adresu sedišta proizvođača;
- (2) sve potrebne informacije koje se odnose na kategoriju LZO;
- (3) pisanu izjavu proizvođača, odnosno zastupnika da isti zahtev nije podnesen drugom Imenovanom telu;
- (4) pisanu izjavu proizvođača, odnosno zastupnika, o tome da se održavaju svi zahtevi koji proizlaze iz sistema kvaliteta i da se održava njihova adekvatnost i efikasnost.

Uz zahtev iz stava 1. ove tačke podnosi se tehnička dokumentacija o tipu opisanom u Sertifikatu o pregledu tipa, uključujući i Sertifikat o pregledu tipa, kao i dokumentacija koja se odnosi na sistem kvaliteta.

Dokumentacija koja se odnosi na sistem kvaliteta, naročito sadrži odgovarajući opis:

- (1) ciljeva kvaliteta, organizacione šeme, ovlašćenja i odgovornosti svih zaposlenih koji upravljaju, obavljaju ili verifikuju rad koji utiče na kvalitet proizvoda;
- (2) provere i ispitivanja koje se moraju obaviti posle proizvodnje;
- (3) način na koji se vrši provera efikasnosti funkcionisanja sistema kvaliteta.

2) Prema sistemu kvaliteta, svaka LZO se pregleda i sprovode se odgovarajuća ispitivanja iz člana 12. stav 3. ovog pravilnika, radi ocenjivanja usaglašenosti sa odgovarajućim bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika.

3) Imenovano telo ocenjuje sistem kvaliteta da bi se utvrdilo da li proizvođač pravilno ispunjava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema kvaliteta.

Prilikom ocenjivanja sistema kvaliteta iz stava 1. ove tačke, Imenovano telo polazi od pretpostavke da sistem kvaliteta obezbeđuje da je LZO usaglašena sa bitnim zahtevima iz

ovog pravilnika, ako se u tom sistemu primenjuju odgovarajući srpski standardi sa Spiska standarda iz oblasti LZO.

Imenovano telo koje vrši ocenjivanje sistema kontrole kvaliteta vrši sve potrebne procene elemenata sistema kontrole kvaliteta i naročito proverava da li sistem kontrole kvaliteta obezbeđuje usaglašenost proizvedene LZO sa tipom opisanom u Sertifikatu o pregledu tipa.

Imenovano telo obaveštava proizvođača, nakon izvršenog ocenjivanja njegovog sistema kvaliteta, o svojoj odluci.

Obaveštenje iz stava 4. ove tačke sadrži zaključke provere i obrazloženu odluku o ocenjivanju.

4) Proizvođač obaveštava Imenovano telo koje je odobrilo sistem kvaliteta o svim planiranim izmenama u sistemu kvaliteta. Po dobijanju obaveštenja, Imenovano telo razmatra predložene izmene i odlučuje da li izmene u sistemu kvaliteta zadovoljavaju odobreni sistem kvaliteta i dostavlja svoj nalaz proizvođaču, koji uključuje zaključke provere i obrazloženu odluku o ocenjivanju izmena.

Provera usaglašenosti odobrenog sistema kvaliteta iz stava 1. ovog člana od strane Imenovanog tela ima za cilj da obezbedi da proizvođač pravilno ispunjava sve obaveze koje proizlaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

U postupku provere usaglašenosti odobrenog sistema kvaliteta od strane Imenovanog tela, proizvođač obezbeđuje Imenovanom telu nesmetani pristup mestima gde se LZO kontroliše, ispituje i skladišti, kao i sve tražene informacije, a posebno:

- 1) dokumentaciju o sistemu kvaliteta;
- 2) tehničku dokumentaciju;
- 3) poslovnike o kontroli kvaliteta.

Imenovano telo periodično vrši nadgledanja i provere kako bi se osiguralo da proizvođač održava i primenjuje odobreni sistem kvaliteta i daje proizvođaču kopiju izveštaja o proveru.

Imenovano telo može da obavi nenajavljene posete proizvođača, kao i da o rezultatima te posete sačini izveštaj koji dostavlja proizvođaču, a ako je to odgovarajuće sačinjava i izveštaj o obavljenoj reviziji, koji takođe dostavlja proizvođaču.

Na zahtev nadležnog inspektora, radi uvida mora se obezbediti dostupnost izveštaja Imenovanog tela, koji su izdati u postupku ocenjivanja usaglašenosti sa tipom na osnovu garancije kvaliteta procesa proizvodnje - obezbeđenje kvaliteta proizvodnje, u skladu sa zakonom.

V PRETPOSTAVKA USAGLAŠENOSTI

Srpski standardi kojima se preuzimaju harmonizovani standardi

Član 14

Smatra se da LZO ispunjava zahteve za zdravlje i bezbednost iz člana 4. ovog pravilnika, ako je izrađena u skladu sa srpskim standardima za LZO kojima su preuzeti odgovarajući

harmonizovani standardi, čiji se spisak (u daljem tekstu: Spisak standarda) sastavlja i objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti i propisom donetim na osnovu tog zakona.

VI TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI

Tehnička dokumentacija

Član 15

Tehnička dokumentacija mora da omogući ocenjivanje usaglašenosti LZO sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Proizvođač LZO sačinjava tehničku dokumentaciju, čija je sadržina propisana u Prilogu 2.

Proizvođač ili njegov zastupnik čuva tehničku dokumentaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode, stavlja je na raspolaganje i čini dostupnom nadležnim inspektorima najmanje deset godina posle datuma proizvodnje LZO ili deset godina posle datuma poslednjeg proizvedenog primerka u slučaju serijske proizvodnje LZO.

Deklaracija o usaglašenosti

Član 16

Deklaracija o usaglašenosti LZO je isprava kojom proizvođač ili njegov zastupnik potvrđuje da je LZO usaglašena sa svim zahtevima iz ovog pravilnika.

Proizvođač LZO ili njegov zastupnik sačinjava Deklaraciju o usaglašenosti LZO, čija sadržina je propisana u Prilogu 3.

Isporučilac LZO čuva originalni primerak Deklaracije o usaglašenosti ili njenu fotokopiju sa prevodom na srpski jezik, ako LZO nije proizvedena u Republici Srbiji, i ona mora biti na raspolaganju i dostupna nadležnom inspektoru, najmanje deset godina posle datuma kada je proizvedena LZO ili od datuma kada je izrađen poslednji primerak LZO u slučaju serijske proizvodnje.

VII ZNAK USAGLAŠENOSTI

Označavanje usaglašenosti

Član 17

Na LZO, koja je usaglašena sa zahtevima iz ovog pravilnika, pre njenog stavljanja na tržište i/ili upotrebu, stavlja se znak usaglašenosti na način i u obliku koji je propisan u Prilogu 4.

Znak usaglašenosti na LZO stavlja proizvođač ili njegov zastupnik, odnosno uvoznik, ako proizvođač ili njegov zastupnik nije registrovan na teritoriji Republike Srbije, na vidnom mestu tako da bude čitljiv i neizbrisiv tokom veka upotrebe LZO, u skladu sa propisom kojim se uređuje način stavljanja i upotreba znakova usaglašenosti.

Ako je Imenovano telo sprovodilo ocenjivanje usaglašenosti ili je u tom ocenjivanju učestvovalo u skladu sa članom 11. ili članom 12. ovog pravilnika, uz znak usaglašenosti iz tačke 1. Priloga 4 dodaje se jedinstveni broj tog Imenovanog tela i godina stavljanja znaka usaglašenosti.

Ako je Imenovano telo sprovodilo ocenjivanje usaglašenosti ili je u tom ocenjivanju učestvovalo u skladu sa članom 11. ili članom 12. ovog pravilnika, uz znak usaglašenosti iz tačke 2. Priloga 4 dodaje se jedinstveni broj tog Imenovanog tela i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti od strane tog tela.

Na LZO se mogu stavljati i drugi znakovi, simboli, natpisi ili druge oznake, pod uslovom da se time ne smanjuje vidljivost, čitljivost i/ili značenje znaka usaglašenosti.

Na LZO se ne mogu stavljati drugi znakovi, simboli, natpisi ili druge oznake čije stavljanje je zabranjeno zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Ako je određena LZO predmet i drugih propisa kojima se uređuju druga pitanja, a kojima se takođe propisuje stavljanje znaka usaglašenosti, stavljeni znak usaglašenosti označava da je ta LZO usaglašena i sa zahtevima tih drugih propisa.

Neodgovarajuće označavanje

Član 18

Neodgovarajućim označavanjem LZO, smatra se stavljanje znaka, simbola, natpisa ili druge oznake čije stavljanje je zabranjeno zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, kao i:

- 1) stavljanje znaka usaglašenosti na LZO na koju se ne primenjuje ovaj pravilnik;
- 2) nepostojanje znaka usaglašenosti na LZO koja je usaglašena sa zahtevima iz ovog pravilnika.

Stavljanje i upotreba znaka usaglašenosti, kao i drugih znakova, simbola, natpisa ili drugih oznaka, obezbeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Dokumentacija koja prati LZO prilikom stavljanja na tržište i/ili upotrebu

Član 19

Isporučilac koji stavlja LZO kategorije I, II ili III na tržište Republike Srbije i/ili upotrebu, uz tu LZO prilaže uputstvo za upotrebu na srpskom jeziku.

Osim uputstva iz stava 1. ovog člana isporučilac koji LZO kategorije I isporučuje na tržište Republike Srbije, za takvu opremu obezbeđuje jedan primerak originalne Deklaracije o usaglašenosti ili njenu fotokopiju sa prevodom na srpski jezik, ako ta oprema nije proizvedena u Republici Srbiji.

Isporučilac koji isporučuje LZO iz stava 2. ovog člana na tržište Republike Srbije, može originalnu Deklaraciju o usaglašenosti, odnosno prevod te deklaracije na srpski jezik ako ta

oprema nije proizvedena u Republici Srbiji, učiniti dostupnom na svojoj službenoj internet stranici, pri čemu adresu internet stranice navodi u uputstvu za upotrebu električne opreme.

Isporučilac koji stavlja LZO kategorije II i kategorije III na tržište Republike Srbije i/ili upotrebu, uz tu LZO, prilaže, osim uputstva za upotrebu na srpskom jeziku i Deklaracije o usaglašenosti i odgovarajuću ispravu o usaglašenosti izdatu od Imenovanog tela u skladu za ovim pravilnikom, naročito kada u izradi te LZO nisu primenjeni ili su samo delimično primenjeni srpski standardi sa Spiska standarda ili nisu mogli biti primenjeni, s obzirom da ne postoje.

VIII ZAŠTITNA KLAUZULA

Zaštitna klauzula

Član 20

Isporuka ili upotreba LZO koja je stavljena na tržište Republike Srbije, koja ispunjava zahteve iz ovog pravilnika, na koju je stavljen znak usaglašenosti, koju prati Deklaracija o usaglašenosti i/ili druga odgovarajuća ispravu o usaglašenosti iz člana 11. ili člana 12. ovog pravilnika i koja se koristi u skladu sa predviđenom namenom ili u uslovima koji se mogu razumno predvideti, može se ograničiti ili zabraniti u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Usklađenost sa propisima Evropske unije

Član 21

Ovaj pravilnik je usklađen sa svim načelima i bitnim zahtevima iz Direktive 89/686 EEZ Evropskog Saveta od 21. decembra 1989. godine o približavanju zakona država članica koji se odnose na ličnu zaštitnu opremu, kao i njenim izmenama iz Direktive 93/68/EEZ od 22. jula 1993 godine, Direktive 93/95/EEZ od 29. oktobra 1993. godine i Direktive 96/58/EEZ od 3. septembra 1996. godine.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora o ocenjivanju usaglašenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda sa Evropskom unijom (ACAA sporazum), u ovom pravilniku, za LZO na koju se primenjuje ovaj pravilnik, reči: "znak usaglašenosti" u čl. 1, 5. i 8, u naslovu poglavlja VII. ovog pravilnika i u čl. 17. i 18. ovog pravilnika, imaće značenje: "CE znak", a reči: "Deklaracija o usaglašenosti" u čl. 1. i 8. ovog pravilnika, u naslovu poglavlja VI. ovog pravilnika, u naslovu iznad člana 16. i u čl. 16. i 19. ovog pravilnika, kao i u Prilogu 3, imaće značenje: "EZ Deklaracija o usaglašenosti".

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, značenje reči: "znak usaglašenosti" i "Deklaracija o usaglašenosti" iz stava 1. ovog člana primenjuje se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 23

Od dana stupanja na snagu ovog pravilnika do dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora iz člana 22. ovog pravilnika, za LZO na koju se primenjuje ovaj pravilnik označavanje usaglašenosti obavlja se stavljanjem Srpskog znaka usaglašenosti u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Ako ugovor iz stava 1. ovog člana ne bude zaključen, označavanje usaglašenosti LZO stavljanjem Srpskog znaka usaglašenosti obavlja se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Od dana stupanja na snagu potvrđenog međunarodnog ugovora iz stava 1. ovog člana, za LZO na koju se primenjuje ovaj pravilnik označavanje usaglašenosti obavlja se stavljanjem CE znaka u skladu sa ovim pravilnikom i posebnim propisima.

Ako ugovor iz stava 3. ovog člana ne bude zaključen, označavanje usaglašenosti LZO stavljanjem CE znaka obavlja se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 24

Danom početka primene ovog pravilnika prestaju da važe sledeći propisi:

- 1) Naredba o obaveznom atestiranju šlemova za zaštitu u industriji ("Službeni list SFRJ", br. 4/82 i 43/82);
- 2) Naredba o obaveznom atestiranju šlemova za vatrogasce ("Službeni list SFRJ", broj 67/86);
- 3) Naredba o obaveznom atestiranju aparata za zaštitu organa za disanje ("Službeni list SFRJ", broj 49/87);
- 4) Pravilnik o obaveznom atestiranju penjalica za drvene stubove za vodove i o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlašćene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 67/89);
- 5) Pravilnik o obaveznom atestiranju zaštitnih opasača i o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlašćene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 67/89);
- 6) Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za šlemove za vatrogasce ("Službeni glasnik RS", broj 74/09);
- 7) Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za lična zaštitna sredstva ("Službeni glasnik RS", br. 56/09), osim odredbe člana 2. tačka 10) tog pravilnika, koja se odnosi na kacige i vizire za vozače motornih vozila na dva ili tri točka.

Isprava o usaglašenosti izdata na osnovu propisa iz stava 1. ovog člana važi do isteka roka važnosti isprave u skladu sa tim propisom, a najkasnije do 1. jula 2013. godine.

Član 25

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. jula 2013. godine.

Prilog 1

BITNI ZAHTEVI ZA ZDRAVLJE I BEZBEDNOST

1. OPŠTI ZAHTEVI ZA SVU LZO

LZO mora da obezbedi odgovarajuću zaštitu od svih mogućih rizika.

1.1 Načela projektovanja

1.1.1 Ergonomija

LZO mora biti projektovana i izrađena tako da u uslovima predviđene namene korisnik može nesmetano da obavlja delatnost i da ima najviši mogući nivo zaštite.

1.1.2 Nivoi i klase zaštite

1.1.2.1 Najviši mogući nivo zaštite

Optimalan nivo zaštite koji se mora uzeti u obzir kod projektovanja je onaj iznad koga bi ograničenja prilikom upotrebe LZO sprečavala njenu efikasnu namenu za vreme izlaganja riziku ili normalnog obavljanja aktivnosti.

1.1.2.2 Klase zaštite primerene različitim nivoima rizika

Kada se može razlikovati više nivoa istog rizika pri različitim uslovima upotrebe LZO, prilikom projektovanja moraju se uzeti u obzir odgovarajuće klase zaštite.

1.2 Neškodljivost LZO

1.2.1 Odsustvo rizika i drugih štetnih faktora

LZO mora biti projektovana i izrađena tako da spreči rizike i druge štetne faktore u predviđenim uslovima upotrebe.

1.2.1.1 Materijali pogodni za izradu LZO

Materijali i delovi LZO, uključujući i produkte njihovog razlaganja, ne smeju nepovoljno da utiču na higijenu ili zdravlje korisnika.

1.2.1.2 Svojstva površine delova LZO koja može biti u dodiru sa korisnikom

Površina svakog dela LZO koja je ili može biti u dodiru sa korisnikom prilikom nošenja ne sme biti gruba, oštrih ivica, izbočina ili takva da izaziva preterane nadražaje ili povrede.

1.2.1.3 Maksimalna dozvoljena smetnja korisniku

Svako ograničenje u pokretu, u zauzimanju odgovarajućeg položaja tela i čulnom opažanju pri upotrebi LZO mora biti svedeno na minimum.

LZO ne sme da prouzrokuje pokrete koji ugrožavaju korisnika ili druga lica.

1.3 Udobnost i efikasnost

1.3.1 Prilagođavanje LZO korisniku

LZO mora biti projektovana i izrađena tako da se olakšava pravilno postavljanje na korisnika i da ostane na mestu tokom predviđenog perioda upotrebe, uzimajući u obzir faktore sredine, pokrete koje treba učiniti i položaje tela.

LZO mora da ima mogućnost prilagođavanja korisniku pomoću odgovarajućih sistema podešavanja i pričvršćivanja ili odgovarajućim rasponom veličine.

1.3.2 Lakoća i čvrstoća LZO

LZO mora da bude što je moguće lakša, bez ugrožavanja čvrstoće i efikasnosti

Osim dodatnih bitnih zahteva za posebne rizike iz tačke 3. ovog priloga, LZO mora biti u stanju da izdrži uticaje i pojave svojstvene za predviđene uslove upotrebe.

1.3.3 Kompatibilnost različitih klasa i tipova LZO projektovanih za istovremenu upotrebu.

Ako isti proizvođač stavlja na tržište više modela LZO različitih vrsta ili tipova radi obezbeđivanja istovremene zaštite susednih delova tela korisnika od kombinovanih rizika, ti modeli moraju da budu kompatibilni.

1.4 Informacije koje daje proizvođač

Osim poslovnog imena odnosno naziva i adrese sedišta proizvođača i/ili njegovog zastupnika, proizvođač prilikom stavljanja LZO na tržište daje pisane informacije o:

a) skladištenju, upotrebi, čišćenju, održavanju, servisiranju i dezinfekciji. Proizvodi za čišćenje, održavanje ili dezinfekciju koje preporučuje proizvođač ne smeju da imaju negativan efekat na LZO ili korisnike kada se primenjuju u skladu sa odgovarajućim uputstvima;

b) performansama zabeleženim tokom tehničkih ispitivanja kojima se proverava nivo ili klasa zaštite koju pruža ispitivana LZO;

v) odgovarajućim dodacima LZO i karakteristikama odgovarajućih rezervnih delova

g) klasama zaštite koje odgovaraju različitim nivoima rizika i o odgovarajućim ograničenjima u upotrebi;

d) roku upotrebe ili veku trajanja LZO ili neke od njenih komponenti;

đ) vrsti ambalaže pogodnoj za transport;

e) značenju svih oznaka (u skladu sa tačkom 2.12 ovog priloga).

Informacije iz stava 1. ove tačke moraju da budu precizne i razumljive i date na srpskom jeziku.

2. DODATNI ZAHTEVI ZAJEDNIČKI ZA VIŠE VRSTA ILI TIPOVA LZO

2.1 LZO sa ugrađenim sistemima za podešavanje

Ako LZO ima ugrađene sisteme za podešavanje, ti sistemi moraju da budu projektovani i izrađeni tako da se podešavanja ne poremete bez znanja korisnika pod predviđenim uslovima upotrebe.

2.2 LZO koja u potpunosti pokriva delove tela koje treba zaštititi

Koliko god je to moguće, LZO koja u potpunosti pokriva delove tela koje treba zaštititi mora biti dovoljno vazdušno propusna da spreči preterano znojenje tokom upotrebe, a ako to nije slučaj, mora biti opremljena sredstvima koja upijaju znoj ako je to izvodljivo.

2.3 LZO za lice, oči i organe za disanje

LZO za lice, oči ili organe za disanje mora da bude takva da u najmanjoj mogućoj meri ograničava vidno polje ili oštrinu vida korisnika.

Stepen optičke neutralnosti sistema za vid ovih vrsta LZO mora da bude takav da omogući korisniku precizan i/ili dugotrajan rad.

Ako je potrebno, LZO mora da bude obrađena ili opremljena tako da se spreči kondenzacija.

Modeli LZO namenjeni korisnicima kojima treba korekcija vida moraju omogućiti nošenje naočara ili kontaktnih sočiva.

2.4 LZO podložna starenju

Ako je poznato da na projektovane performanse nove LZO značajno utiče starenje, datum proizvodnje i/ili, ako je to moguće, vek trajanja LZO moraju da budu neizbrisivo označeni na svakom primerku LZO ili na svakoj zamenljivoj komponenti LZO koje se stavljaju na tržište, i to na takav način da se spreči svako pogrešno tumačenje. Ovaj podatak mora da bude neizbrisivo označen i na ambalaži.

Ako proizvođač nije u mogućnosti da pruži podatke o veku trajanja LZO, njegova uputstva moraju da pruže sve informacije potrebne da se kupcu ili korisniku omogući da odredi razuman vek trajanja imajući u vidu kvalitet modela i zadovoljavajuće uslove skladištenja, korišćenja, čišćenja, servisiranja i održavanja.

Ako postupci čišćenja koje preporučuje proizvođač mogu dovesti do starenja i osetnog i brzog pogoršanja performansi LZO, proizvođač mora, gde je to moguće, na svaki primerak LZO stavljen na tržište, staviti znak koji pokazuje koliko se najviše čišćenja može obaviti pre pregleda ili odbacivanja opreme. Ako to ne uradi, proizvođač mora te informacije da navede u pratećoj dokumentaciji.

2.5 LZO koja može biti zahvaćena nekim drugim objektom u toku upotrebe

Kada predviđeni uslovi upotrebe naročito uključuju rizik da LZO bude zahvaćena objektima u pokretu stvarajući opasnost za korisnika, LZO mora da poseduje odgovarajući prag otpornosti iznad koga se sastavni deo lomi i eliminiše opasnost.

2.6 LZO za upotrebu u eksplozivnoj atmosferi

LZO namenjena za upotrebu u eksplozivnoj atmosferi mora biti projektovana i izrađena tako da ne može biti izvor električnog, elektrostatičkog ili udarom izazvanog luka ili varnice koji bi mogli da zapale eksplozivnu smešu.

2.7 LZO namenjena za upotrebu u hitnim slučajevima ili za brzo postavljanje i/ili skidanje

LZO namenjena za upotrebu u hitnim slučajevima ili za brzo postavljanje i/ili skidanje mora da bude projektovana i izrađena tako da se vreme potrebno za njihovo postavljanje i (ili) skidanje svede na minimum.

Svi sastavni sistemi koji omogućavaju pravilno postavljanje ili skidanje LZO sa korisnika moraju da omoguće da korisnik njima rukuje brzo i jednostavno.

2.8 LZO za upotrebu u veoma opasnim situacijama

LZO iz člana 6. stav 1. tačka 3) ovog pravilnika mora da sadrži naročito podatke proizvođača namenjene isključivo osposobljenim i obučanim pojedincima koji su kvalifikovani da ih tumače i obezbede korisniku pravilnu upotrebu takve LZO.

Podacima iz stava 1. ove tačke, između ostalog, mora da se opiše postupak koji se primenjuje kako bi se potvrdilo da je LZO ispravno podešena i da funkcioniše kada je nosi korisnik.

Ako LZO ima alarm koji se aktivira u odsustvu predviđenog nivoa zaštite, taj alarm mora da bude tako projektovan i smešten da ga korisnik može opaziti u uslovima za koje je ta LZO namenjena.

2.9 LZO koja sadrži komponente koje korisnik može da podešava ili skida

Sve komponente LZO koje korisnik može da podešava ili skida radi zamene moraju biti projektovane i izrađene tako da se olakša njihovo podešavanje, pričvršćivanje i skidanje bez alata.

2.10 LZO za spajanje, odnosno povezivanje na druge, spoljne dodatne uređaje

Ako LZO uključuje sistem koji omogućava spajanje, odnosno povezivanje sa drugim, spoljnim dodatnim uređajem, mehanizam za spajanje mora biti projektovan i izrađen tako da omogući da se montira samo na odgovarajuću opremu.

2.11 LZO sa ugrađenim sistemom za cirkulaciju fluida

Ako LZO uključuje sistem za cirkulaciju fluida, on mora biti izabran, odnosno projektovan i ugrađen tako da omogućava obnavljanje fluida u blizini celog dela tela koji se štiti, bez obzira na pokrete i položaj tela korisnika u predviđenim uslovima upotrebe.

2.12 LZO sa jednom ili više identifikacionih oznaka ili oznaka za raspoznavanje koje su u neposrednoj ili posrednoj vezi sa zdravljem i bezbednošću

Oznake za identifikaciju ili prepoznavanje koje su u neposrednoj ili posrednoj vezi sa zdravljem i bezbednošću i koje su stavljene na ove vrste ili tipove LZO treba po mogućnosti da budu u obliku usklađenih piktograma ili ideograma i moraju da ostanu savršeno čitljive tokom predviđenog veka trajanja LZO.

Oznake iz stava 1. ove tačke, moraju da budu i potpune, precizne i razumljive kako bi se sprečilo bilo kakvo pogrešno tumačenje.

Kada oznake iz st. 1. i 2. ove tačke sadrže reči ili rečenice, one moraju biti na srpskom jeziku.

Ako su LZO (ili komponente LZO) suviše malih dimenzija da bi sve ili deo neophodnih oznaka bile stavljene na nju, bitne informacije moraju biti navedene na ambalaži i u uputstvu proizvođača za upotrebu LZO.

2.13 LZO u obliku odeće koja vidljivo ukazuje na prisustvo korisnika

LZO u obliku odeće koja je namenjena za predvidljive uslove upotrebe, u kojima prisustvo korisnika mora biti jasno i pojedinačno uočljivo, mora da ima jedno (ili više) adekvatno postavljeno sredstvo ili uređaj za emitovanje direktnog ili reflektujućeg vidljivog zračenja odgovarajućeg svetlosnog intenziteta i fotometrijskih i kolorimetrijskih svojstava.

2.14 LZO namenjena za zaštitu od više rizika

Sva LZO projektovana da zaštiti korisnika od više potencijalno istovremenih rizika mora biti projektovana i izrađena tako da ispunjava, pre svega, bitne zahteve za zaštitu specifične za svaki od tih rizika (u skladu sa tačkom 3. ovog priloga).

3. DODATNI ZAHTEVI SPECIFIČNI ZA ODREĐENE RIZIKE

3.1 Zaštita od mehaničkih udara

3.1.1 Udar prouzrokovan padajućim predmetima ili projektilima i sudarom delova tela sa preprekom

LZO pogodna za zaštitu od ove vrste rizika mora da ima sposobnost da apsorbuje udarac kako bi se sprečila povreda usled smrskavanja ili proboja zaštićenog dela tela, i to bar do nivoa jačine udarca iznad kojeg bi preterane dimenzije ili masa dela opreme koja apsorbuje udarac sprečili efikasnu upotrebu LZO u predviđenom periodu nošenja.

3.1.2 Padovi

3.1.2.1 Sprečavanje padova usled klizanja

Donovi za obuču protiv klizanja moraju biti projektovani, izrađeni ili opremljeni dodatnim elementima tako da se obezbedi zadovoljavajuće prijanjanje hvatanjem i trenjem s obzirom na prirodu ili stanje površine.

3.1.2.2 Sprečavanje padova sa visine

LZO koja je namenjena za sprečavanje padova sa visine ili njihovih posledica, mora da bude projektovana da spreči pad sa visine ili njegove posledice, tako što će uključivati kaiševe za telo i sistem pričvršćivanja koji se mogu povezati sa sigurnom tačkom oslonca.

LZO mora biti projektovana tako da se pod predvidivim uslovima korišćenja vertikalni pad korisnika ublaži, da spreči sudar sa preprekama, a da sila kočenja ne dostigne graničnu vrednost na kojoj se može očekivati da dođe do telesne povrede, kidanja ili proboja nekog dela LZO, što bi moglo izazvati pad korisnika.

LZO iz stava 1. ove tačke mora obezbediti i da se posle kočenja korisnik zadrži u pravilnom položaju u kome može da očekuje pomoć, ako je potrebno.

U uputstvima proizvođača se moraju posebno navesti sve bitne informacije koje se odnose na:

- zahtevane karakteristike potrebne za pouzdanu tačku oslonca i neophodan minimalni slobodan prostor ispod korisnika;

- ispravan način stavljanja kaiševa na telo i povezivanje sistema za pričvršćivanje na pouzdanu tačku oslonca.

3.1.3 Mehaničke vibracije

LZO projektovana da spreči dejstvo mehaničkih vibracija mora da obezbedi odgovarajuća prigušenja štetnih vibracija za deo tela pod rizikom.

Ni pod kojim okolnostima efektivna vrednost ubrzanja koja se prenosi na korisnika tim vibracijama ne sme da prelazi granične vrednosti preporučene u pogledu maksimalnog predviđenog dnevnog izlaganja dela tela riziku.

3.2. Zaštita od (statičkog) sabijanja dela tela

LZO projektovana da zaštiti deo tela od (statičkog) pritiska koji izaziva sabijanje mora da omogući dovoljno ublažavanje uticaja tog pritiska kako bi se sprečile ozbiljne povrede ili hronične tegobe korisnika.

3.3 Zaštita od mehaničkih povreda (oguljotina, uboda, posekotina, uštinuća)

Materijali koji ulaze u sastav LZO i ostale komponente LZO projektovani za zaštitu celog ili dela tela od površinskih povreda prouzrokovanih mašinama, kao što su oguljotine, ubodi, posekotine ili uštinuća, moraju biti izabrani i integrisani, kao i projektovani tako da se obezbedi da ova LZO bude dovoljno otporna na habanje, probijanje i zasecanje (u skladu sa tačkom 3.1. ovog priloga) pod predvidivim uslovima upotrebe.

3.4 Zaštita od utapanja (prsluci za spasavanje, ručni pojasevi i spasilačka odela)

LZO projektovana da spreči utapanje mora da obezbedi da se korisnik, koji može biti iscrpljen, ili u nesvesti posle pada u tečnost, što je brže moguće vrati na površinu bez opasnosti po zdravlje i mora da ga održava na površini u položaju koji omogućava disanje dok čeka pomoć.

LZO može imati potpunu ili delimičnu sposobnost plutanja ili može biti napumpana, uduvavanjem ustima ili pomoću gasa koji se oslobađa ručno ili automatski.

Pod predviđenim uslovima upotrebe:

- LZO mora da izdrži posledice uticaja tečnog medija i faktora spoljne sredine svojstvenog tom mediju, bez umanjenja svoje upotrebljivosti;
- LZO na naduvavanje mora omogućiti brzo i potpuno naduvavanje.

Kada predviđeni uslovi upotrebe to zahtevaju, određene vrste LZO moraju da zadovolje još jedan ili više sledećih dodatnih zahteva:

- moraju da imaju sve uređaje za naduvavanje navedene u drugoj alineji ovog stava i/ili svetlosni ili zvučni signalni uređaj;
- moraju imati uređaj za kačenje i pričvršćivanje tela, tako da se korisnik može podići iz tečnosti;
- moraju biti prikladne za dužu upotrebu tokom aktivnosti u okviru kojih je korisnik (i u slučaju kada je odeven) izložen riziku od pada u tečnost ili potapanja.

3.4.1 Pomoćna sredstva za plutanje

Pod pomoćnim sredstvima za plutanje smatra se LZO u obliku odeće koja će, u zavisnosti od svoje predviđene upotrebe, obezbediti efikasan stepen plutanja i koja je za vreme nošenja bezbedna i obezbeđuje održavanje na vodi.

U predvidivim uslovima upotrebe, odeća iz stava 1. ove tačke ne sme da ograničava slobodu kretanja korisnika, ali mora da mu omogući, naročito, da pliva, da pobegne od opasnosti ili da spasi druga lica.

3.5 Zaštita od štetnog dejstva buke

LZO projektovana za sprečavanje štetnog dejstva buke mora buku da priguši do te mere da ekvivalentni nivo buke kojima je korisnik izložen ne prelazi ni pod kakvim okolnostima dnevne granične vrednosti utvrđene posebnim propisom kojim se uređuje zaštita zaposlenih od rizika vezanih za izloženost buci na poslu.

Sva LZO mora da ima oznaku koja ukazuje na nivo prigušenja buke i vrednost indeksa zaštite koji pruža LZO, a ako to nije moguće, oznaka se mora pričvrstiti na ambalažu.

3.6 Zaštita od toplote i/ili vatre

LZO projektovana da zaštiti celo telo ili deo tela od dejstva toplote i/ili vatre mora da poseduje sposobnost toplotne izolacije i mehaničku čvrstoću koja odgovara predvidivim uslovima upotrebe.

3.6.1 Materijali koji ulaze u sastav LZO i druge komponente

Materijali koji ulaze u sastav LZO i druge komponente za zaštitu od toplotnog zračenja i konvektivne toplote moraju da imaju odgovarajući koeficijent prenosa toplote i delovanja

toplote i da budu dovoljno nezapaljivi da spreče svaki rizik od spontanog paljenja pod predvidivim uslovima upotrebe.

Ako spoljašnost materijala iz stava 1. ove tačke mora da bude reflektujuća, moć reflektovanja mora biti odgovarajuća intenzitetu prenete toplote usled zračenja u infracrvenom opsegu.

Materijali iz stava 1. ove tačke namenjeni za kratkotrajnu upotrebu u okruženju visoke temperature i LZO koja može biti izložena prskanju vrelim proizvodima, kao što su velike količine rastopljenog materijala, osim karakteristika iz st. 1. i 2. ove tačke, mora da poseduje i dovoljan termički kapacitet da zadrži najveći deo primljene toplote dok korisnik ne napusti opasno mesto i skine svoju LZO.

Materijali koji ulaze u sastav LZO i druge komponente koji mogu biti poprskani velikom količinom vrelih stvari, moraju da imaju i odgovarajuću sposobnost ublažavanja mehaničkih udara (u skladu sa tačkom 3.1 ovog priloga).

Materijali koji ulaze u sastav LZO i druge komponente koji mogu slučajno da dođu u kontakt sa plamenom i oni koji se koriste u proizvodnji protivpožarne opreme moraju da poseduju nezapaljivost koja odgovara klasi rizika vezanog za predvidive uslove upotrebe. Ti materijali ne smeju da se istope pri izlaganju plamenu niti da doprinose širenju plamena.

3.6.2 Potpuno kompletirana LZO spremna za upotrebu

U predvidivim uslovima upotrebe:

1. Za vreme nošenja LZO, akumulirana toplota preneti na ugroženi deo tela mora da bude dovoljno niska kako bi se sprečilo dostizanje praga bola ili oštećenje zdravlja korisnika, u bilo kojim okolnostima;

2. LZO mora, ako je potrebno, da spreči prodor tečnosti ili pare i ne sme da izaziva opekotine izazvane kontaktom između svog zaštitnog omotača i korisnika.

Ako LZO obuhvata uređaje za hlađenje koji upijaju toplotu putem isparavanja tečnosti ili sublimacijom, njihova izrada mora biti takva da se isparljive materije oslobađaju van spoljnog zaštitnog sloja, a ne prema korisniku.

Ako LZO uključuje uređaj za disanje, on mora adekvatno da ispuni zaštitne funkcije za predvidive uslove upotrebe.

U uputstvima proizvođača koja prate svaki primerak LZO namenjen za kratkotrajnu upotrebu u okruženju visoke temperature, moraju se izneti svi bitni podaci za određivanje maksimalnog dozvoljenog izlaganja korisnika toploti koja se prenosi preko opreme kada se upotrebljava u skladu sa svojom predviđenom namenom.

3.7 Zaštita od hladnoće

LZO projektovana da zaštiti celo telo ili njegov deo od dejstva hladnoće treba da poseduje sposobnost toplotne izolacije i mehaničku čvrstoću koji odgovaraju predvidivim uslovima upotrebe.

3.7.1 Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente pogodne za zaštitu od hladnoće moraju imati dovoljno nizak koeficijent prenosa termalnog fluksa koji se zahteva za predvidive uslove upotrebe.

Savitljivi materijali i ostale komponente LZO namenjeni za upotrebu na niskim temperaturama moraju zadržati stepen savitljivosti potreban za neophodne pokrete i položaje tela.

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente koji mogu biti zapljusnuti velikom količinom hladnih supstanci moraju da poseduju dovoljnu sposobnost apsorbovanja mehaničkog udara (u skladu sa tačkom 3.1 ovog priloga).

3.7.2 Potpuno kompletirana LZO spremna za upotrebu

U predvidivim uslovima upotrebe:

1. Količina toplote koja se gubi upotrebom LZO od strane korisnika mora biti dovoljno mala da spreči dostizanje praga bola ili oštećenje zdravlja na bilo kojem delu tela, uključujući vrhove prstiju na rukama i nogama, pod bilo kakvim okolnostima.

2. LZO mora što više da spreči prodor tečnosti kao što je kiša i ne sme izazvati povrede usled dodira između hladnog zaštitnog omotača i korisnika.

Ako LZO uključuje uređaj za disanje, on mora na odgovarajući način ispuniti zaštitne funkcije za predvidive uslove upotrebe.

U uputstvu proizvođača, koje prati svaki primerak LZO koja je namenjena za kratkotrajno korišćenje u okruženju niske temperature, moraju da se navedu svi bitni podaci o maksimalnom dozvoljenom izlaganju korisnika hladnoći koja se prenosi preko opreme.

3.8 Zaštita od električnog udara

LZO projektovana da zaštiti celo telo ili njegov deo od dejstva električne struje mora pružiti dovoljnu izolaciju od napona kome korisnik može da bude izložen pod najnepovoljnijim uslovima.

Radi ostvarivanja zaštite iz stava 1. ove tačke, materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente ovih klasa LZO moraju da budu tako odabrani, projektovani i ugrađeni da se obezbedi da električna struja koja prodre kroz zaštitni omotač, merena pod uslovima ispitivanja koji se podudaraju sa onima koji se verovatno mogu pojaviti na terenu, bude umanjena i uvek ispod maksimalne dozvoljene vrednosti.

Određene vrste LZO koje su namenjene isključivo za korišćenje u toku rada sa električnim instalacijama koje su ili koje mogu biti pod naponom, kao i njihova ambalaža, moraju da nose oznake koje ukazuju na zaštitnu klasu i (ili) odgovarajući radni napon, serijski broj i datum proizvodnje. Izvan zaštitnog omotača takve LZO mora da se obezbedi prostor za naknadno upisivanje datuma početka upotrebe i datuma periodičnih ispitivanja ili pregleda koji koji se moraju obaviti.

Uputstva proizvođača moraju da ukažu na isključivu namenu LZO iz stava 3. ove tačke, kao i prirodu i učestalost dielektričnih ispitivanja kojima će biti izloženi tokom njihovog veka upotrebe.

3.9 Zaštita od zračenja

3.9.1 Nejonizujuće zračenje

LZO projektovana za zaštitu od akutnih ili hroničnih oštećenja očiju prouzrokovanih nejonizujućim zračenjem, mora da omogući da se apsorbuje ili odbija veći deo energije koja se zrači u opsegu štetnih talasnih dužina, bez ometanja prenosa vidljivog dela spektra, percepcije kontrasta i sposobnosti razlikovanja boja pod predvidivim uslovima upotrebe.

Radi ostvarivanja zaštite iz stava 1. ove tačke, zaštitne naočare moraju da budu projektovane i izrađene tako da za svaku štetnu talasnu dužinu imaju faktor spektralnog prenosa koji će svesti na minimum gustinu energije svetlosnog zračenja koja kroz filter dolazi do oka korisnika, kao i da nikada ne prelazi maksimalno dozvoljene vrednosti izlaganja.

Osim zahteva iz stava 2. ove tačke, naočare ne smeju da pogoršaju ili izgube svoje karakteristike kao posledicu dejstva zračenja emitovanog u predvidivim uslovima korišćenja, i svi primerci na tržištu moraju da imaju broj zaštitnog faktora koji odgovara grafikonu spektralne raspodele njihovog faktora transmisije.

Naočare pogodne za izvore zračenja iste vrste moraju biti klasifikovane po rastućem redosledu njihovog broja zaštitnog faktora, a uputstva proizvođača treba da ukazuju, naročito, na grafikone transmisije koji omogućavaju izbor najprikkladnije LZO imajući u vidu faktore realnih uslova za upotrebu kao što su rastojanje od izvora i spektralna raspodela energije zračenja na tom rastojanju.

Proizvođač mora da stavi odgovarajući broj zaštitnog faktora na sve primerke naočara sa filterom.

3.9.2 Jonizujuće zračenje

3.9.2.1 Zaštita od spoljne radioaktivne kontaminacije

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente projektovani tako da zaštite celo telo ili njegov deo od radioaktivne prašine, gasova, tečnosti ili njihovih smeša moraju da budu tako izabrani ili projektovani i sastavljeni da se osigura da ova oprema efikasno sprečava prodiranje kontaminirajućih materija pod predvidivim uslovima upotrebe.

U zavisnosti od prirode ili stanja ovih kontaminirajućih materija, neophodna zaptivenost se može obezbediti pomoću nepropusnih zaštitnih omotača i/ili bilo kojim drugim odgovarajućim sredstvima, poput ventilacionih i sistema sa natpritiskom projektovanih da se spreči povratno rasipanje (ponovno širenje) tih kontaminirajućih materija.

Sve mere dekontaminacije koje se primenjuju na LZO ne smeju da ugroze njeno moguće ponovno korišćenje u periodu predvidljivog veka korišćenja ovih klasa opreme.

3.9.2.2 Ograničena zaštita od spoljnog ozračivanja

LZO namenjena da obezbedi potpunu zaštitu korisnika od spoljnih ozračivanja ili, bar njihovo slabljenje, mora biti projektovana tako da zaustavi zračenje elektrona male energije (npr. beta) ili fotona (npr. xks, gama).

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente vrsta LZO iz stava 1. ove tačke moraju da budu odabrani ili projektovani i ugrađeni tako da se obezbedi stepen zaštite korisnika koji se zahteva pod predvidivim uslovima upotrebe, kao i da ne dovede do povećanja trajanja izloženosti usled pokreta ili držanja korisnika (u skladu sa tačkom 1.3.2 ovog priloga).

LZO mora imati znak kojim se označava da je tip i debljina materijala od kojih je izrađena LZO pogodan za predvidive uslove upotrebe.

3.10 Zaštita od opasnih materija i infektivnih agensa

3.10.1 Zaštita organa za disanje

LZO namenjena za zaštitu organa za disanje mora da omogući da se korisnik snabdeva vazduhom za disanje kada je izložen zagađenoj atmosferi i/ili niskoj koncentraciji kiseonika.

Vazduh za disanje koji se dovodi do korisnika preko LZO mora se dobiti na odgovarajući način, kao što je filtracija zagađenog vazduha, kroz zaštitni uređaj ili cevovodima iz nezagađenog izvora.

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente ovih vrsta LZO iz stava 1. ove tačke moraju da budu tako odabrani ili projektovani i ugrađeni da se obezbedi pravilno disanje korisnika i respiratorna higijena tokom datog perioda nošenja u predvidivim uslovima upotrebe.

Nepropusnost obrazine i pad pritiska pri udisanju i, u slučaju uređaja za filtriranje, kapacitet prečišćavanja, moraju da budu takvi da u dovoljnoj meri spreče prodor zagađivača iz atmosfere, tako da ne bude ugroženo zdravlje i higijena korisnika.

LZO iz stava 1. ove tačke, mora da ima odgovarajuću oznaku za identifikaciju proizvođača i mora da bude snabdevena preciznim specifičnim podacima tog tipa opreme koji, zajedno sa uputstvima za upotrebu, omogućavaju obučenom i kvalifikovanom korisniku da pravilno upotrebljava ovu LZO.

Uputstva proizvođača moraju, u slučaju filtrirajućih aparata, da sadrže rok skladištenja filtera ako su novi i u originalnoj ambalaži.

3.10.2 Zaštita od dodira sa kožom i okom

LZO namenjena za sprečavanje površinskog dodira celog tela ili njegovog dela sa opasnim supstancama i infektivnim agensima mora da bude u stanju da spreči prodor ili širenje takvih supstanci kroz zaštitni omotač u predvidivim uslovima upotrebe.

Materijali od kojih je izrađena LZO i ostale komponente ovih vrsta LZO iz stava 1. ove tačke, moraju da budu tako odabrani ili projektovani i ugrađeni da se obezbedi, koliko je to moguće, hermetičnost koja će omogućiti produženo korišćenje ili, u nedostatku toga, delimičnu hermetičnost koja ograničava period nošenja.

Kada, na osnovu svoje prirode i predvidivih uslova njihove upotrebe, određene opasne ili infektivne supstance poseduju veliku prodornu moć koja ograničava trajanje zaštite koju pruža LZO iz stava 1. ove tačke, ta oprema mora biti podvrgnuta standardnim ispitivanjima, sa ciljem njihove klasifikacije na osnovu efikasnosti.

LZO iz stava 3. ove tačke za koju se smatra da je u skladu sa specifikacijama ispitivanja mora imati znak koji pokazuje nazive, ili, ako to nije moguće, kodove supstanci koje se koriste u ispitivanjima i odgovarajući standardni period zaštite. Uputstva proizvođača takođe moraju da sadrže objašnjenje kodova (ako je potrebno), detaljan opis standardnih ispitivanjima i sve potrebne informacije za određivanje maksimalnog dozvoljenog perioda nošenja u različitim predvidivim uslovima upotrebe.

3.11 Bezbednosni uređaji za ronilačku opremu

1. Oprema za disanje

Oprema za disanje mora da omogući snabdevanje korisnika gasovitom smešom za disanje u predvidivim uslovima upotrebe a uzimajući u obzir maksimalnu dubinu zarona.

2. Kada predvidivi uslovi upotrebe to zahtevaju, ronilačka oprema mora da sadrži:

a) odelo koje štiti korisnika od pritiska koji nastaje usled dubine zarona (u skladu sa tačkom 3.2 ovog priloga) i/ili od hladnoće (u skladu sa tačkom 3.7 ovog priloga);

b) alarmni uređaj projektovan da trenutno upozorava korisnika o skorom prekidu snabdevanja gasovitom smešom za disanje (u skladu sa tačkom 2.8 ovog priloga);

v) spasilačko odelo koje omogućava korisniku da se vrati na površinu (u skladu sa tačkom 3.4.1 ovog priloga).

Prilog 2 TEHNIČKA DOKUMENTACIJA ZA LZO

Dokumentacija iz člana 8. ovog pravilnika mora da sadrži sve bitne podatke o sredstvima koja je koristio proizvođač da bi obezbedio usaglašenost proizvedene LZO sa bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost koji se odnose na tu opremu.

U slučaju LZO iz člana 8. stav 1. tač. 2) i 3) ovog pravilnika, osim podataka iz stava 1. ovog priloga, tehnička dokumentacija mora da sadrži, naročito:

1. tehničku datoteku proizvođača koja se sastoji od:

a) celovite i detaljne projektne dokumentacije LZO koju prate, gde je to odgovarajuće, proračuni i rezultati ispitivanja prototipa u meri u kojoj je to neophodno za verifikaciju u skladu sa bitnim zahtevima za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika;

b) iscrpnog spiska bitnih zahteva za zdravlje i bezbednost iz ovog pravilnika, kao i spiska primenjenih srpskih standarda iz člana 14. ovog pravilnika ili spiska drugih tehničkih specifikacija iz člana 11. ovog pravilnika, koji se uzimaju u obzir prilikom projektovanja tipa;

2. opis uređaja za pregled i ispitivanje koji se koriste u pogonu proizvođača radi provere usaglašenosti proizvodnje LZO sa srpskim standardima iz člana 14. ovog pravilnika ili drugim tehničkim specifikacijama, kao i radi provere održavanja nivoa kvaliteta;

3. primerak pisane informacije sa podacima iz tačke 1.4 Priloga 1.

Prilog 3

DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI

Deklaracija o usaglašenosti LZO sadrži sledeće podatke:

- 1) poslovno ime, odnosno naziv i adresu sedišta proizvođača i kad to dolazi u obzir, njegovog zastupnika;
- 2) poslovno ime, odnosno naziv i adresu sedišta pravnog lica, odnosno naziv ili ime preduzetnika ili fizičkog lica koje ima sedište, odnosno prebivalište u Republici Srbiji koje je odgovorno za obezbeđivanje dostupnosti tehničke dokumentacije;
- 3) opis LZO, uključujući opšti naziv, funkciju, model, tip, serijski broj, trgovinski naziv i sl.;
- 4) izričito navođenje da je LZO koja je opisana u tački 3) ovog priloga usaglašena sa svim zahtevima iz ovog pravilnika, uz navođenje njegovog punog naziva i broja službenog glasila u kome je taj pravilnik objavljen, kao i, kad je to odgovarajuće, navođenje o usaglašenosti sa drugim posebnim propisima i/ili zahtevima sa kojima je ta oprema usaglašena;
- 5) kad je to odgovarajuće, poslovno ime, odnosno naziv, adresu sedišta i jedinstvenog broja Imenovanog tela koje je izvršilo Pregled tipa iz člana 11. ovog pravilnika i broj Sertifikata o izvršenom pregledu tipa, kao i izričito navođenje da je LZO koja je opisana u tački 3) ovog priloga istovetna tipu LZO za koju važi Sertifikat o pregledu tipa;
- 6) kad je to odgovarajuće, poslovno ime, odnosno naziv, adresu sedišta i jedinstveni broj Imenovanog tela koje je izvršilo ispitivanje uzorka iz člana 12. ovog pravilnika i broj izveštaja o ispitivanju;
- 7) kad je to odgovarajuće, poslovno ime, odnosno naziv, adresu sedišta i jedinstveni broj Imenovanog tela koje je odobrilo sistem kvaliteta iz člana 13. ovog pravilnika i broj isprave kojom je to odobrenje izvršeno;
- 8) pozivanje na primenjene srpske standarde iz člana 14. ovog pravilnika;
- 9) ako je to odgovarajuće, pozivanje na druge standarde i tehničke specifikacije kad su one primenjene;
- 10) mesto i datum izdavanja deklaracije;
- 11) identifikaciju i potpis ovlašćenog lica, odgovornog za sačinjavanje deklaracije o usaglašenosti u ime proizvođača ili njegovog zastupnika.

Prilog 4 ZNAK USAGLAŠENOSTI

1. CE ZNAK USAGLAŠENOSTI

CE znak usaglašenosti se sastoji od stilizovanog latiničnog slovnog znaka "CE" u sledećem obliku:

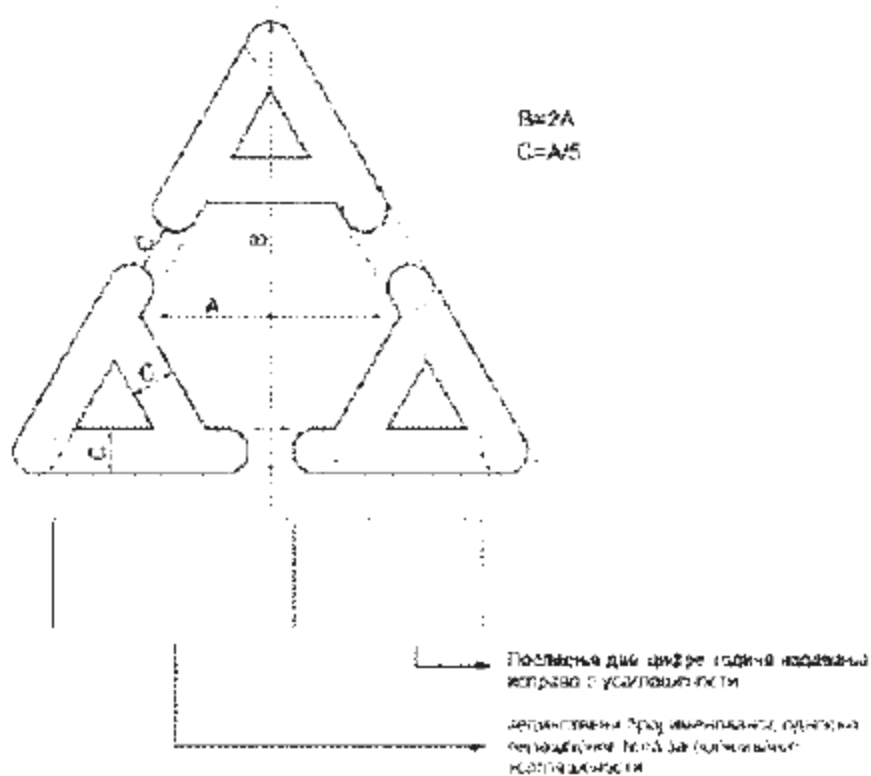
Različite komponente CE znaka moraju imati, uočljivo jednaku visinu koja ne sme biti manja od 5 mm.

Ako se CE znak smanjuje ili uvećava, moraju se poštovati proporcije prikazane na crtežu u stavu 1 ove tačke.

CE znak mora biti stavljen na LZO, a ako to nije moguće, zbog vrste ili svojstava LZO, ovaj znak se stavlja na ambalažu, ako je ta LZO ima, ili na prateću dokumentaciju.

2. SRPSKI ZNAK USAGLAŠENOSTI

Srpski znak usaglašenosti se sastoji od tri velika slova A povezana u obliku jednakostraničnog trougla (3A), izgleda i sadržine kao na slici:

Veličina znaka određuje se prema visini V znaka koja može imati samo zaokružene vrednosti standardnih brojeva prema redu veličina R10 izraženih u milimetrima (mm) prema srpskom standardu SRPS A.A0.001 - Standardni brojevi, brojčane vrednosti i definicije.

Visina V znaka iznosi, po pravilu, najmanje 5 mm.

Uz Srpski znak usaglašenosti se stavlja jedinstveni broj Imenovanog tela za ocenjivanje usaglašenosti iz registra imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti, kao i poslednje dve cifre godine izdavanja isprave o usaglašenosti, ako je to telo sprovelo, odnosno učestvovalo u ocenjivanju usaglašenosti.

Prilog 5 KATEGORIJE I VRSTE LZO

1. LZO ZA ZAŠTITU SLUHA

VRSTA LZO	KATEGORIJA
1.1 Sva oprema za zaštitu sluha (koja se stavlja u uši ili nosi preko njih).	II

2. LZO ZA OČI

VRSTA LZO	KATEGORIJA
2.1 Sva oprema za zaštitu očiju i filteri.	II
2.2 Oprema za zaštitu očiju i filteri, projektovana i izrađena za upotrebu u	III

okruženju s visokom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od +100 °C ili više i za koju može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili veće količine rastopljenog materijala.	
2.3 Oprema za zaštitu očiju i filteri, projektovana i izrađena za zaštitu od jonizirajućeg zračenja.	III
2.4 Oprema za zaštitu očiju i filteri, projektovana i izrađena za zaštitu od električne struje.	III
2.5 Naočare i maske za plivanje ili ronjenje.	I
2.6 Oprema za zaštitu očiju i filteri, projektovana i izrađena isključivo za zaštitu od sunčevih zraka, sunčane naočare za individualnu i profesionalnu upotrebu. Ovo uključuje slučajeve kad su naočare obojene nakon proizvodnje ili bilo kojeg drugog sklapanja nakon proizvodnje (npr. postavljanje sunčanih zaštitnih sočiva u okvir koji nema znak usaglašenosti).	I
2.7 Skijaške naočare svih vrsta, osim korekcionih naočara.	I

3. LZO ZA ZAŠTITU OD PADA S VISINE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
<p>3.1 Sva oprema projektovana i izrađena za zaštitu od pada s visine za individualnu i profesionalnu upotrebu (rad na visini, padovi s čamaca, planinarenje, penjanje po stenama, speleologija). Ova kategorija takođe uključuje opremu za rad na visini i s podrškom (pojaseve, trake oko bedara itd.).</p> <p>Napomena: ova oprema uključuje pojaseve (trake oko bedara, pojaseve oko ramena, itd.) i svu opremu namenjenu pričvršćivanju korisnika za objekat, uz izuzetak tačaka oslonca koji su sastavni deo prirodnog ili izgrađenog objekta.</p> <p>- Oprema ove vrste uključuje i opremu za profesionalnu upotrebu, kao što su: povezna užad, pokretne sprave za zaustavljanje pada, karabineri, spojnice, tačke oslonca i dr.</p> <p>- Oprema ove vrste uključuje i opremu za planinarenje, penjanje po stenama i speleologiju, kao što su: spojnice (jednostavna užad), užad za penjanje (dvostruka užad), produžene petlje, karabineri, hvataljke za uža, zaglavci, planinarski klinovi, klinovi za led, sprave za pridržavanje za upotrebu na veštačkim zidovima za penjanje i dr.</p> <p>Napomena: na kategorizaciju ne utiče činjenica da je oprema fabrički proizvedena/sklopljena ili da ju je proizveo/sklopio onaj koji je i sam poslodavac/korisnik (npr. dvostruko povezna uža).</p>	III

4. LZO ZA ZAŠTITU GLAVE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
4.1 Sve vrste kaciga uključujući i sportske kacige	II
4.2 Kacige projektovane i izrađene za upotrebu u okruženju s visokom temperaturom, čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od +100 °C ili više i za koji može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili većih količina rastopljenog materijala.	III
4.3 Kacige projektovane i izrađene za zaštitu od električne struje.	III

4.4 Laka oprema za zaštitu glave projektovana i izrađena za zaštitu vlasništva glave.	I
---	---

5. LZO ZA ZAŠTITU LICA ILI DELA LICA

VRSTA LZO	KATEGORIJA
5.1 Sva oprema.	II
5.2 Oprema projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s visokom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od +100 °C ili više i za koje može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili veće količine rastopljenog materijala.	III
5.3 Oprema projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s niskom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od -50 °C ili niže.	III
5.4 Oprema projektovana i izrađena za zaštitu od električne struje.	III

6. LIČNA ZAŠTITNA ODEĆA

VRSTA LIČNE ZAŠTITNE ODEĆE	KATEGORIJA
6.1 Svi delovi odeće s dodacima (odvojivim ili ne), projektovani i izrađeni zbog osiguranja posebne vrste zaštite. Ova kategorija takođe uključuje: Zaštitnu odeću koja se koristi za sportske aktivnosti poput ronilačkih odela, zaštitne odeće za skijanje na vodi i dr; Odeća neprobojna za metke koju ne koriste oružane snage (npr. služba bezbednosti); Odeća koja štiti od infektivnih supstanci koju ne koriste oružane snage.	II
6.2 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od električne struje.	III
6.3 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s visokom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od +100 °C ili više i za koje može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili većih količina rastopljenog materijala.	III
6.4 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s niskom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od -50 °C ili niže.	III
6.5 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za osiguranje ograničenog opsega zaštite od hemijskih štetnosti ili od jonizujućeg zračenja.	III
6.6 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za osiguranje potpune atmosferske izolacije.	III
6.7 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne) za profesionalnu upotrebu, projektovana i izrađena za osiguranje zaštite od atmosferskih uticaja koji nisu ni izuzetni niti ekstremni.	I
6.8 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od mehaničkog delovanja s površinskim učincima	I
6.9 Odeća s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od opasnosti u vezi s rukovanjem vrućim predmetima, pri čemu korisnik nije	I

izložen temperaturi koja bi prelazila +50°C ili opasnim udarcima.	
---	--

7. LZO ZA DISANJE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
7.1 Sva zaštitna oprema za disanje: - projektovana i izrađena za osiguranje zaštite od aerosola u čvrstom ili tekućem stanju ili gasova; - projektovana i izrađena za osiguranje potpune atmosferske izolacije; - projektovana i izrađena za upotrebu pri ronjenju.	III

8. LZO ZA NOGE I STOPALA I LZO ZA ZAŠTITU OD KLIZANJA

VRSTA LZO	KATEGORIJA
8.1 Sva oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena naročito za zaštitu nogu ili stopala i zaštitu od klizanja.	II
8.2 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od opasnosti u vezi s električnom strujom pri radovima pri kojima je prisutan visoki napon ili za zaštitu od visokog napona.	III
8.3 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s visokom temperaturom čiji su učinci uporedivi s onima pri +100°C temperature vazduha ili više i za koje može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili većih količina rastopljenog materijala.	III
8.4 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s niskom temperaturom čiji učinci su uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od -50°C ili niže.	III
8.5 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za osiguranje ograničenog opsega zaštite od hemijskih štetnosti ili jonizujućeg zračenja.	III
8.6 Sportska oprema (naročito sportska obuća) s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od spoljnih udaraca.	I
8.7 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne) za profesionalnu upotrebu, projektovana i izrađena za osiguranje zaštite od atmosferskih uticaja, koji nisu ni izuzetni niti ekstremni.	I

9. LZO ZA ŠAKE I RUKE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
9.1 Sva oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena naročito za zaštitu ruku (ruke i/ili šake).	II
9.2 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od opasnosti u vezi s električnom strujom tokom rada pod opasnim naponom ili koja se upotrebljava kao izolaciona oprema za zaštitu od visokog napona.	III
9.3 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), uključujući i vatrogasnu opremu, projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s visokim naponom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od +100°C ili više i u kojem može biti karakteristično prisustvo infracrvenog zračenja, plamena ili većih količina rastopljenog materijala.	III

9.4 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za upotrebu u okruženju s niskim naponom čiji su učinci uporedivi s onima pri temperaturi vazduha od -50°C ili niže.	III
9.5 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za osiguranje ograničenog opsega zaštite od hemijskih štetnosti ili jonizujućeg zračenja.	III
9.6 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne) za profesionalnu upotrebu, projektovana i izrađena za zaštitu od sredstava za čišćenje s blagim delovanjem (pranje sudova, čišćenje itd.).	I
9.7 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne), projektovana i izrađena za zaštitu od mehaničkog delovanja s površinskim učincima (ubodi pri šivenju, vrtni radovi, prljavi poslovi, bavljenje sportom).	I
9.8 Oprema s dodacima (odvojivim ili ne) za profesionalnu upotrebu projektovana i izrađena za zaštitu od vrućine ili opasnosti pri rukovanju s vrućim predmetima, gde korisnik nije izložen temperaturama većim od +50°C ili opasnim uticajima (udarcima) te od uobičajeno hladnog vremena.	I
9.9 Suve rukavice za ronioce.	II

Ova oprema uključuje svu LZO koja štiti ruke ili delove ruku uključujući rukavice, rukavice bez prstiju, naprstnjake, opremu koja štiti samo prste ili samo dlan itd.

Proizvođač označava proizvode i opasnosti u odnosu na koje je obezbeđena zaštita, zajedno s trajanjem zaštite.

10. LZO ZA ZAŠTITU OD UTAPANJA ILI ZA UPOTREBU KAO POMOĆNA SREDSTVA ZA PLUTANJE, ODNOSNO PLIVANJE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
10.1 Sva oprema projektovana i izrađena zbog sprečavanja utapanja ili koja se upotrebljava kao pomoćno sredstvo i koja uključuje pomoćna sredstva za plutanje, odnosno plivanje. Napomena: Oprema iz stava 1. ove tačke uključuje još i: - užad i drugu opremu koja se koristi za izvlačenje iz vode nakon propadanja kroz led; - plivačka odela s ugrađenim plovcima; - narukvice za plivanje.	II

11. LZO KOJA ŠTITI OD OPASNOSTI U VEZI S ELEKTRIČNOM STRUJOM

VRSTA LZO	KATEGORIJA
11.1 Napomena: Zaštitna oprema za zaštitu od električne struje je već navedena u gornjim tabelama ovog priloga. Opasni napon je napon, koji je jednak ili veći od 50 V naizmenečne struje ili 75 V jednosmerne struje.	III
11.2 Zaštitna oprema (obuća, odeća i sl.) za zaštitu od statičkog elektriciteta. Napomena: ova oprema se koristi u okruženju u kojem je moguć rizik od eksplozije.	II

12. LZO PROJEKTOVANA I IZRAĐENA ZA ZAŠTITU OD MEHANIČKOG DEJSTVA

VRSTA LZO	KATEGORIJA
12.1 Sva LZO projektovana i izrađena za zaštitu korisnika od vibracija.	II
12.2 LZO projektovana i izrađena za zaštitu kože korisnika od trenja (npr. pojačanja).	I
12.3 LZO projektovana i izrađena za zaštitu korisnika od povećanog nivoa rizika proizašlog od sudara s drugim licima ili od pada pri bavljenju sportom (npr. štitnik za leđa za planinske bicikliste, fudbalski štitnici za potkolenice, hokejaški štitnici i dr.).	II
12.4 LZO projektovana i izrađena za zaštitu korisnika od uticaja G-sila (npr. okovratnik za vozače kartinga, štitnik za vrat za vozače autotrka i sl.).	II
12.5 Oprema za zaštitu od manjih udaraca i vibracija koji ne utiču na vitalne delove tela i čiji učinci ne mogu prouzrokovati nepopravljive lezije (kao što su lake kacige za zaštitu potiljka, rukavice, lagana obuća i dr.).	I
12.6 Sportska oprema za zaštitu od manjeg udarca pri padu (zaštita od masnica, ogrebotina, lakih opekotina i sl.), kao što su odbojkaški štitnici za kolena i sl.).	I

13. OPREMA ZA SPAŠAVANJE

VRSTA LZO	KATEGORIJA
13.1 Maska za reanimaciju, pod uslovom da ta maska, osim omogućavanja odgovarajućeg veštačkog disanja, ima i zaštitnu funkciju za spasioca (npr. zaštita od zaraze pri kontaktu s ustima žrtve) - u tom slučaju je je LZO	Zavisno od vrste zaštite
13.2 Ako je oprema za spašavanje nošena pre nesreće, a pomaže spašavanju, onda je ta oprema LZO. Npr. mokro odelo koje se stalno nosi radi zaštite od pothlađivanja u slučaju pada u vodu je LZO.	Zavisno od vrste zaštite

14. MOTOCIKLISTIČKA OPREMA

VRSTA LZO	KATEGORIJA
14.1 Motociklistička odeća i dodatna zaštita (npr. rukavice, čizme) koje samo štite od klimatskih uticaja za profesionalnu upotrebu.	I
14.2 Motociklistička odeća i dodatna zaštita (npr. rukavice, obuća) za koju je obezbeđena dodatna zaštita (npr. štitnici od udarca za udove, štitnici za leđa, laktove ili ramena, zaštita od rezova, ogrebotina i dr.).	II

15. ODEĆA UOČLJIVA SA VELIKE UDALJENOSTI I PRIBOR

VRSTA LZO	KATEGORIJA
15.1 Odeća uočljiva sa velike udaljenosti	II
15.2 Pribor uočljiv sa velike udaljenosti (npr. viseći pribor kao što su viseće oznake)	II

Pri utvrđivanju odgovarajuće kategorije LZO treba uzeti u obzir nivo rizika protiv kojeg LZO obezbeđuje zaštitu.

Prilog 6

ZAHTEVI KOJE MORA DA ISPUNI TELO ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI DA BI BILO IMENOVANO ZA OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

1. Telo za ocenjivanje usaglašenosti, njegov direktor, odnosno članovi izvršnog odbora direktora ili članovi upravnog odbora tog tela, kao i zaposlena i druga angažovana lica (u daljem tekstu: osoblje) odgovorna za sprovođenje ocenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim pravilnikom ne smeju biti projektanti, proizvođači, isporučioци ili monterі LZO koja se pregleda, niti zastupnici bilo koje od tih strana. Oni ne smeju biti uključeni, direktno ili kao zastupnici u projektovanju, izradi, marketingu ili održavanju te opreme. To ne isključuje mogućnost razmene tehničkih informacija između proizvođača i tela za ocenjivanje usaglašenosti.

2. Telo iz tačke 1. ovog priloga, kao i njegovo osoblje dužno je da sprovodi ocenjivanje usaglašenosti sa najvišim stepenom profesionalnog integriteta i tehničke osposobljenosti i ne smeju biti izloženi bilo kakvim pritiscima, niti smeju biti u konfliktu interesa, posebno finansijskih, koji bi mogli uticati na njihovu ocenu ili rezultate pregleda, posebno od strane lica ili grupe lica koje su zainteresovane za rezultate ocenjivanja usaglašenosti.

3. Za svaku vrstu LZO za koju telo za ocenjivanje usaglašenosti traži imenovanje, kao i za svaki postupak ocenjivanja usaglašenosti, to telo, i pre i posle imenovanja, mora imati na raspolaganju osoblje sa tehničkim znanjem, kao i dovoljnim i odgovarajućim iskustvom za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti.

Osoblje zaduženo za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti mora imati i:

1) odgovarajuće radno iskustvo, kao i odgovarajuće ovlašćenje za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti;

2) sposobnost i samostalnost u pripremi izveštaja i drugih isprava o usaglašenosti, u vezi sa izvršenim ocenjivanjem i vršenju provere određenih ovim pravilnikom.

4. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da raspolaže odgovarajućom opremom za ispitivanja u zavisnosti od zahteva sadržanih u srpskim standardima sa spiska standarda iz člana 14. ovog pravilnika i vrste LZO čija se usaglašenost ocenjuje, odnosno bitnih zahteva ili aspekata bitnih zahteva u odnosu na koje se vrši ocenjivanje usaglašenosti.

5. Nepristrasnost osoblja koje vrši ocenjivanje usaglašenosti LZO mora biti garantovana. Zarada, odnosno nagrada osoblja ne može da zavisi od broja obavljenih ispitivanja, niti od rezultata takvih ispitivanja.

6. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima odgovarajući opšti akt kojim će biti propisan postupak za obavljanje poslova ocenjivanja usaglašenosti, uključujući i postupak odlučivanja po prigovorima na rad tog tela i donete odluke.

7. Telo za ocenjivanje usaglašenosti mora da ima zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu.

8. Osoblje tela za ocenjivanje usaglašenosti dužno je da čuva kao poslovnu tajnu sve informacije koje dobije prilikom obavljanja poslova ocenjivanja usaglašenosti, u skladu sa svojim opštim aktom o poslovnoj tajni, ovim pravilnikom i drugim propisima.